

Til: Stortingets kommunal- og forvaltningskomite

Kopi:

Fra: Hovedorganisasjonen KA

Dato: 26. oktober 2025

Re: Notat til høring om statsbudsjettet 2026

Statsbudsjettet 2026 – innspill fra Hovedorganisasjonen KA, arbeidsgiverorganisasjon for kirkelige og ideelle virksomheter

Hovedbudskap

- Vi ber om at Stortinget gir kommunene en større vekst i frie inntekter enn foreslått
- Vi ber videre komiteen understreke at vekst i kommunenes frie inntekter også må komme lokalkirken til gode
- Vi ber komiteen fremheve at flerårige tilskuddstilsagn nå må bli normen for søknadsbaserte tilskuddsordninger for frivillige organisasjoner

Kirken må ivaretas i en stram kommuneøkonomi (Kap. 571)

Kommunene bidrar med nesten 2/3-deler av den offentlige finansieringen av Den norske kirke, og tilskuddene fra kommune til den lokale kirke utgjorde i 2024 61 prosent av de kirkelige fellestrådenes inntekter. Regjeringen har foreslått kr 4,2 mrd. kroner i økte frie inntekter til kommunesektoren, som etter justering for demografiske merkostnader i 2026, vil gi en reell økning på kr 1,3 milliarder til kommuner og fylkeskommuner. KA er positive til at kommunenes handlingsrom øker, men mener at det må økes mer.

Kommunene har etter trossamfunnsloven ansvar for tilskudd til drift, vedlikehold og utvikling av over 1600 kirker, herunder om lag 950 fredete og vernede kirkebygg. Kirkebyggene våre er både nasjonale og lokale kulturskatter. De er hjertet og samlingspunktet i lokalsamfunnet. Kirkebyggene sliter imidlertid med et stort vedlikeholdsetterlep, og for mange kommuner er det et stort løft å gjøre de nødvendige krafttakene for å ivareta de store verdiene som kirkebyggene representerer.

Stortinget har flere ganger erkjent behovet for statlig innsats for å bidra til et løft for de mange unike kirkebyggene. Vi er derfor svært glade for at regjeringen nå har igangsatt et langsiktig kirkebevaringsprogram, og at kirkebevaringsfondet gir kommunene et økonomisk håndslag ved at staten dekker minst 50 prosent av kostnadene for prosjektene som får støtte. At kommunene har nok handlingsrom til å kunne bidra med sine 50 prosent er nå avgjørende for kirkebevaringsprogrammets suksess.

Vi erfarer at prosessen med økt fristilling av Den norske kirke fra staten har skapt usikkerhet om det kommunale finansieringsansvaret for den lokale kirke i enkelte kommuner. Vi ser at mens norske kommuner i 2015 i gjennomsnitt brukte 1,1 prosent av brutto driftsutgifter på kirken, var tilsvarende tall i 2024 0,84 prosent. 3 av 10 kirkelige fellestråd drev med netto driftsunderskudd i 2024. KA ønsker derfor at komiteen understreker den viktige forutsetningen som er lagt til grunn fra Stortinget om videreføring av den kommunale finansieringen av Den norske kirkes lokale virksomhet

Samarbeid, samhandling og fellesskap mellom Den norske kirke og kommunene i Norge har lange historiske røtter; kirkespørsmål var sentralt allerede da formannskapsloven ble vedtatt i 1837. Innretningen på samhandlingen har vært endret i tråd med utviklingen i kommunesektoren. Nye rammer for samarbeidet mellom kirke og kommune ble etablert gjennom Stortingets vedtak om en ny trossamfunnslov i 2020. Med nye formuleringer videreføres forutsetningen om at den lokale kirke er en del av – og er et ansvar for - lokalsamfunnet. Vi håper kommunalkomiteen vil bidra til å løfte dette fram gjennom sin budsjettbehandling.

Viktig med forutsigbarhet for ideelle organisasjoner (Kap. 671, post 71)

Hovedorganisasjonen KA er også arbeidsgiverorganisasjon for Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA), som er Norges største frivillige organisasjon innenfor integreringsarbeid. Vi merker oss at fra og med 2026 blir den siste øremerkede posten under kapittel 671, post 71 – den som var til nasjonale ressursmiljøer på integreringsfeltet – gjort til en søknadsbasert ordning. For KIA vil det si at de går inn i 2026 med større usikkerhet om økonomiske rammevilkår enn noen gang.

Vi vil understreke hvor stor betydning det har at man nå får på plass et fungerende system for vedtak flerårige tilskudd til de ideelle organisasjonene som er på disse tilskuddsordningene. For både de ansatte og arbeidsgiverne er det svært krevende når svar på søknader om midler kommer sent på våren, langt inne i et driftsår der de allerede har hatt store lønnskostnader for folk som står i stillinger de håper å videreføre.

Vi ber derfor komiteen legge inn en merknad og en forventning om at IMDI i det videre arbeidet med disse ordningene nå benytter seg av muligheten til flerårige tilskuddstilsagn, og at tilskuddene utbetales så tidlig som mulig hvert år.

Om Hovedorganisasjonen KA og KAs medlemmer

Hovedorganisasjonen KA er bransjeorganisasjon for enheter i Den norske kirke og andre kirkelige og ideelle virksomheter. KA har alle de 349 kirkelige fellesrådene i Den norske kirke som medlemmer. Disse lokalkirkelige organene på kommunenivå har bl.a. ansvar for kirkebyggene, gravplassene og annen kirkelig virksomhet, og de blir i hovedsak finansiert av kommunene. Rammevilkårene for kommunesektoren har derfor stor betydning for våre medlemmer.

Kontaktpersoner

Jens A. Bjelland
Direktør for politikk, ledelse og innovasjon
jens.bjelland@ka.no
993 65 798

Øystein Dahle
Fagdirektør
oystein.dahle@ka.no